

‘We moesten afscheid nemen van onze zoon en hadden ineens een dochter’

Stel: je zoon van 8 vertelt je op een dag dat hij zich een meisje voelt en voortaan alleen meisjeskleren aan wil – óók naar school. Wat doe je, het accepteren of verbieden? Jeanine (42) en Johan (40) kozen het eerste.

Tekst: Lydia van der Weide Fotografie: Annelore van Herwijnen Styling: Inge de Lange

Een gewoon huis in Amsterdam-Noord. Bewoners: moeder, vader, kind, cavia. Een heel normaal gezin. Maar een jaar geleden veranderde anders. Toen gaf Ernst (net 8) expliciet aan dat hij zich een meisje voelt. Vanaf datzelfde moment wil hij alleen nog maar jurken en rokjes aan.

WANTED: POPPEN EN VERKLEEDKLAREN

Hoewel het eigenlijk niet uit de lucht komt vallen, brengt die mededeling vooral moeder Jeanine flink van haar stuk. “Ik dacht zelfs even dat ik dit had uitgelokt. Kort daarvoor liet ik Ernst een stuk van een film zien over een genderkind. Dat had ik zelf op internet gezocht; onderhuids voelde ik het gewoon. Ik wist dat mijn zoon geen doorsnee-jongen was, als je het vergelijkt met het standaardbeeld dat in onze maatschappij bestaat van hoe jongetjes horen te zijn. Ernst speelt nooit met auto’s of blokken, als klein kind al niet. Vechten, wild stoeien; niets voor hem. Liever verliest hij zich in een fantasiewereld met plastic diertjes. Of hij zet zijn knuffels op een rij en kleedt ze allemaal aan. Hij was 3 toen hij een Barbie wilde. Die kocht ik op de vrijmarkt op Koninginnedag. Stel dat het een bevestiging zou zijn, dan had het me tenminste niet veel geld gekost. Maar mijn zoon was dol op zijn pop. Hij wilde er meer, veel meer.” In de jaren erna groeit Ernst uit tot een tenger, zachtvaardig kind met een androgyn uiterlijk, dat liever met meisjes speelt dan met jongens. Verkleden vindt hij erg leuk. Het liefst is hij dan een mooi prinsesje. Soms wordt hij geplaagd. Als hij zijn Barbie of Dora-tas mee naar de kleuterschool neemt,

treiteren klasgenoten hem: ‘Ernst is een meisje, Ernst is een meisje!’ Jeanine: “Hij trok zich daar gelukkig weinig van aan. Mijn man Johan en ik hadden hem duidelijk gemaakt dat jongens ook prima met ‘meisjesspeelgoed’ kunnen spelen. Of andersom. Ernst bracht altijd bergen vriendinnen mee naar huis. Als ik hen dan zag tuiten samen, zag ik wel dat hij anders was. Johan en ik zeiden weleens tegen elkaar: Ernst is vast een homo in spe. Daar dolden we dan samen luchtig over.”

‘MAM, IK BEN NIET ZIEK!’

Een jaar geleden krijgt Jeanine toch een ander gevoel over de situatie. Als Ernst zijn 8e verjaardag viert, komen er drie meisjes en twee jongens. Jeanine: “Ernst liet zich ontvallen: ‘We zijn met vier meisjes en twee jongens.’ Hij rekende zichzelf per ongeluk – automatisch? – tot de meisjes. Er waren meer van dat soort situaties geweest. Zo rende hij tijdens een kinderfeestje een keer naar de meisjesauto, toen de jongens en meiden apart werden vervoerd. Toch was het kwartje bij mij nooit gevallen. Als je er middenin zit, zie je het kennelijk niet. Maar toen hij, kort na zijn verjaardag, samen met een vriendinnetje met zijn nieuwe aanwinst cavia Dorpje speelde, voelde ik plotseling zó veel meidenenergie in de kamer dat ik ervan schrok. Het lijkt wel alsof ik een dochter heb, schoot door mijn hoofd. Als Jeanine met Ernst alleen is, laat ze hem een stuk van ‘Valentijn’ zien, een film waarin een genderjongetje wordt gevolgd van zijn 8e tot zijn 17e. Ernst zit geïntrigeerd te kijken. En hij zegt: ‘Zie je, ik ben dus niet ziek! Het kan dus wél!’ >

‘Ernst zei: Als ik later een meisje zoek dat zich een jongen voelt, past dat precies en kunnen we tóch kindjes maken!’

Hij geeft het onomwonden toe: hij heeft zich vaak anders gevoeld, want hij voelt zich een meisje. Al heel lang. Hij is zo opgelucht dat hij niet de enige is. En hij is er heel duidelijk in: van nu af aan wil hij alleen nog meisjeskleden aan.”

DAN MAAR METEEN MEISJESKLAREN

Jeanine: “’s Avonds gingen we samen naar Johan. Die zat achter de computer. We zeiden plechtig: ‘We moeten je iets vertellen.’ Maar Johan keek amper op van zijn laptop toen hij hoorde waar het om ging. Voor hem kwam het niet als een verrassing.” Johan bevestigt dat: “Hoewel ik het voor mezelf nog niet zo benoemd had, wist ik het diep in mijn hart al een hele tijd. Daardoor kon ik er vrij rustig op reageren.” Wel onderwerpen Johan en Jeanine hun zoon aan een soort kruisverhoor, om precies te ontdekken hoe het bij hem zit. Ernst herhaalt vastberaden wat hij eerder heeft aangegeven. Johan: “Toen Jeanine en ik nog wat zaten na te praten, kwam Ernst naar ons toe. ‘Ik blijf toch gewoon hetzelfde?’ zei hij laconiek. Dat was een eyeopener. Ik had er wél moeite mee dat alles daarna zo snel ging: Jeanine ondernam meteen actie en kocht meisjeskleding voor Ernst.” “Ik reageer soms erg zwart-wit,” geeft Jeanine toe. “Mijn tactiek in panieksituaties is om maar direct te handelen. Na een hele dag hard huilen op de bank dacht ik: oké, Ernst wil dus een meisje zijn; dan moet dat ook maar meteen helemaal. Met bonkend hart stond ik op de meisjesafdeling bij de Hema, bang dat ik een bekende zou tegenkomen. Idioot hè. Al mijn emoties waren totaal van slag. Ik zat er bijvoorbeeld ook enorm over in wat ik met zijn jongenskleding aan moest. Alsof dat er iets toe deed! Inmiddels heb ik trouwens veel versted; aan broeken kanten randjes gezet, bijvoorbeeld. Dat was fijn om te doen, het hielp me in het verwerkingsproces.”

ERNST IS NOG STEEDS ERNST

Ernst vindt zijn nieuwe kleren geweldig en wil ze het liefst meteen aan naar school. Zijn ouders willen dat hij daar nog even mee wacht, al zorgt dat ’s ochtends bij het aankleden voor felle ruzies. Jeanine: “We waren bang voor de reacties. Ik wilde het eerst rustig met zijn juf en andere leerkrachten bespreken. Zij zagen geen reden om het in de klas aan te kondigen, omdat Ernst toch al een jongen was die van meisjesdingen hield. Ze voelden ervoor het ‘organisch’ te

laten overgaan.” Johan: “Toen Ernst opeens in een jurkje naar school kwam, was de impact enorm. Voor de leerkrachten tenminste; de kinderen accepteerden de nieuwe situatie meteen. Hun ouders keken soms even vreemd op, maar meestal reageerden ze niet.” Jeanine werd daar heel onzeker van. “Nu weet ik dat het ze gewoon niet veel uitmaakt. De meeste mensen zijn redelijk tolerant en begripvol, merken we steeds weer.” Voor Johan en Jeanine was de eerste tijd heel heftig. Gelukkig konden ze er samen goed over praten. Johan: “We kwamen in een rouwproces. Ik had het gevoel dat ik afscheid moest nemen van mijn zoon en opeens een dochter had. Dat afscheid, dat deed pijn. Toch zakte dat gevoel al snel. Na drie weken dacht ik: Ernst is nog steeds Ernst, eigenlijk is er niets veranderd.” Jeanine: ‘We – vooral ik – werden erg met ons eigen hokjesdenken geconfronteerd. Al mijn houvast was weggefallen en ik zocht krampachtig naar nieuwe zekerheden. In mijn hoofd speelde ik rampscenario’s af. Ernst zou vast een *all the way*-operatie willen later, wat voor naam zou hij dan willen, en o, wat erg: ik zou nu nooit oma worden... Terwijl je dat natuurlijk nog helemaal niet weet. Het enige wat we weten, is dat Ernst zich op dit moment een meisje voelt en zich graag zo kleedt. Hoe het zich verder ontwikkelt, dat is onbekend. Het kan nog alle kanten op. Er zijn verschillende vormen van genderdiversiteit; misschien komt die operatie er wel nooit. Het heeft in elk geval geen enkele zin om ons er nu al druk over te maken. Waar ik soms wel over pieker, is of Ernst later een leuke relatie zal krijgen. En of kinderen voor hem een optie zijn. Ach, wie weet. Ernst zei laatst: ‘Als ik nou later een meisje zoek dat zich een jongen voelt, dan past dat precies en dan kunnen we tóch kindjes maken!’ Grappig hoe hij daar blijkbaar ook over nadentkt.”

VERSTOPPEN IS NIET NODIG

Het gezin is open naar de buitenwereld over wat er bij hen speelt. Johan: “Schaamte of ongemak naar anderen toe heb ik nooit gehad. Ik praat er makkelijk over, op school bijvoorbeeld, met mijn leerlingen en collega’s. Ik wil laten zien dat dit óók bestaat. Ik merk dat het voor veel mensen nog onbekend is. Soms vinden ze ook dat we niet aan de wens van Ernst zouden moeten toegeven, of denken ze zelfs dat wij het stimuleren. Van dat soort meningen trekken wij ons niets aan. Wij weten dat het echt uit Ernst zelf

komt. Dat wil je dan toch niet tegenhouden? Ons doel is om Ernst mee te geven dat hij zichzelf mag zijn. Daarom verbergen we onze situatie ook niet. Zodat Ernst leert dat ook hij zich nooit hoeft te verstoppen – en later sterk genoeg zal zijn om de keuzes te maken waar hij helemaal achterstaat.” Johans enige struikelblok was: het aan zijn ouders vertellen. “Zij begrepen het niet, ze zagen Ernst als hun kleinzoon en wilden er niets van horen. Dat deed pijn; ik voelde me afgewezen, alsof ik het stempel ‘slechte vader’ kreeg. Dat is voor ons nog het moeilijkste van alles geweest. Als je zoiets ingrijpends meemaakt, heb je de steun van je familie keihard nodig. Gelukkig accepteerde de rest het wel, en zijn mijn ouders inmiddels wat bijgetrokken. Ik denk dat mijn vader zich heeft ingelezen, want laatst zei hij: ‘Ach, als Ernst maar gelukkig is.’ Hij beseft nu denk ik dat als dit erin zit, daar echt niet tegen valt te vechten.”

EVEN EEN ‘EMMETJE’ BIJ DE DOUANE

Een grote steun voor Jeanine, Johan en Ernst is de psycholoog met wie ze gesprekken hebben, en Transvisie, een centrum voor genderdiversiteit. Ze gaan ook regelmatig naar Kinderdagen van Berdache – de zelfhulpgroep van dit centrum – om in contact te komen met gezinnen in dezelfde situatie. Voor Ernst is het fijn om kinderen te zien die zich precies zo voelen als hij. Jeanine vindt er een klankbord bij andere ouders. Johan gaat er ook graag heen, al is hij na een uur wel uitgepraat en gaat hij liever voetballen met de meiden daar, die zich jongen voelen. Iedereen loopt er tegen dezelfde dingen aan. Hoe moet het bijvoorbeeld met sportclubjes? Sporten de kinderen met de groep waar ze gevoelsmatig bij horen of met de groep van hetzelfde lichamelijke geslacht? Ook praten ze over paspoortkwesties. Jeanine: “Als je op Schiphol met een kind komt dat eruitziet als een meisje, maar er staat een ‘M’ van man in het paspoort, kan dat voor problemen zorgen. Je moet je kind dan uitleggen dat het in die situatie echt handiger is om zich even als een ‘Emmetje’ voor te doen.” Transvisie adviseert om rustig aan te doen. Zo wordt Ernst gewoon Ernst genoemd; ook al levert dat vreemde blikken op in nieuwe situaties – of gesmoes. “Tja, dat is dan maar zo,” zegt Jeanine. “Genderkinderen moeten eelt op hun ziel krijgen, want er kan ze nog heel wat te wachten staan. Dat geldt ook voor ons. We kunnen lastige situaties uit de weg gaan door >

PERSONLIJK

‘De eerste keer dat ik een staartje bij hem maakte, trilden mijn handen’

Ernst dan maar te introduceren met een meisjesnaam – mijn suggestie zou ‘Erna’ zijn! (lacht) – maar dan duwen we Ernst nu al te veel in een rol waar hij later heel bewust voor moet blijven kiezen.”

DE EERSTE KEER IN ZUURSTOKROZE

Een jaar na de *coming out* van Ernst gaat het gezin inmiddels goed om met de nieuwe situatie. Maar er blijven pijnlijke momenten. “De eerste keer dat Ernst in zuurstokroze voor mij stond, moest ik wel slikken,” geeft Johan toe. Jeanine: “Ernst laat zijn haar nu groeien en heeft al een flinke bos krullen. De eerste keer dat ik een staartje bij hem maakte, trilden mijn handen wel even. En onlangs was ik met Ernst in een winkel, waar de eigenaresse steeds weer zei hoe heerlijk het voor mij moest zijn om een dochter te hebben. Zij had zoons, en o, wat jammer dat ze daar geen meisjesdingen mee kon doen. Ik voelde me erg opgelaten en toen het te lang doorging, heb ik gezegd: ‘Ik ben hier met mijn zoon, hoor!’ De vrouw stond met haar mond vol tanden. Ik verbaas me er overigens over hoe sterk onze maatschappij is ingedeeld in wat mannelijk en vrouwelijk is, en wat ‘hoort’. Waarom toch? We zijn toch vooral allemaal méns?” Ernst zelf lijkt nergens een probleem van te maken. Hij wordt geaccepteerd door zijn klasgenoten en kinderen uit de buurt, en zit prima in zijn vel: “Ik voel me gewoon een meisje. Van jongetjes snap ik niets. Ik wil graag aan andere kinderen die zich net zo voelen als ik, laten zien dat ze zich nergens voor hoeven te schamen. Dat doe ik ook niet.” Veel woorden maakt hij er verder niet aan vuil. Liever dan over ‘zijn meisjesgevoel’ praten, laat hij zijn kamer zien. Hij vertelt over de geheime vergaderkamer onder zijn bed, waar hij graag met zijn vriendinnetjes zit. Dan hebben ze het over vervelende jongens uit de klas. En ze laten elkaar hun dagboeken lezen. “Maar daar vertel ik verder niets over, dat is geheim, dat snap je toch wel?” Jeanine: “Je ziet het: Ernst is een vrolijk, gelukkig kind. Hij is niet ziek, hij is niet depressief. Dus wat is nou eigenlijk het punt? Ja, hij wijkt van de gebaande paden af, maar het is niet anders. We proberen ons er niet mee bezig te houden of hij nou een jongen of een meisje is: hij is gewoon Ernst. Ons kind, van wie we heel veel houden.” ■

Meer informatie over genderdiversiteit vind je op: transvisie.nu

niet vergeten!

JONGE GEZINNEN BEURS

De wereld van heel pril tot eigen wil

3+4+5+6
NOVEMBER 2011
JAARBEURS
UTRECHT

www.jongegezinnenbeurs.nl

kinderen Ouders Ook Groter Groeien mama